

Мамина пісня: Сценарій засідання клубу "Молода мама"

Мета: ознайомлення слухачів із колисковими піснями, як одним із жанрів української народної пісні, збудити інтерес до них.

Обладнання: інтер'єр селянської хати, колисочка, виставка книг, нот та АВМ "Українські народні пісні", магнітофонні та грамзаписи колискових пісень.

1-а ВЕДУЧА (вступне слово). Шановні гості! Сьогодні зустріч ми присвячуємо українській народній пісні, зокрема ознайомимося з колисковими піснями.

Пісня - один із найдавніших і найулюбленіших видів усної народної творчості і здається всю щедрість обдарувань, всю красу і благородство душі, всю ніжність і ласку, весь високий і гордий політ думки вклали протягом століть у свої пісні легіони безіменних народних поетів і співців.

Адже кожен із присутніх знає багато різних пісень на різноманітні теми. Згадайте про що йдеться в піснях?

(Відповіді: про кохання, про працю, про землю, рідний край, про війну, про природу і т.п.).

2-а ВЕДУЧА. Це лише краплина в пісенному морі, що котить свої мелодійні хвилі над українськими просторами і вихоплюється самоцвітами-бризками ген-ген за національні береги. І серед цього багатоголосся пісенних тем нам хочеться виділити одну тему: МАТИ І ДИТИНА.

Нічого кращого немає

Як тая мати молодая

З своїм дитяточком малим. (Т.Г.Шевченко)

1-а ВЕДУЧА. Мати і дитя - це найпрекрасніший образ із загальнолюдської скарбниці духовності. Їх душі і серця зливаються у перших піснях, які чує дитина. Як вони називаються? (Так колискові).

Коліскові пісні - це материнські пісні, жіночі пісні; вони мають чітко окреслену тематику. Ці пісні призначені для од-кого слухача - дитини, і мають одного виконавця - матір або близьку людину.

2-а ВЕДУЧА. Колискова... Звідки це слово? (Тут можуть бути короткі розповіді присутніх) На Україні здавна існував звичай класти дитину у колиску, яку підвішували в теплому кутку за гачок, що був забитий у стелю або сволок батьківською рукою. Колиска на м'яких вервечках гойдалася, навіваючи сон дитині.

Коли дитина виростала, колиску не викидали, а берегли, доки в цій оселі жили люди. Колиску робили з клену, осики, калини, вибирали дерево легке, співуче і здорове.

(На сцені "кімната". Мати гойдає колиску. Лине пісня "Котику сіренький").

МАТИ.

Котику сіренький, котику біленький,

Котку волохатий, не ходи по хаті,

Не ходи по хаті, не буди дитяти,

Дитя буде спати, котик воркотати.

Ой, на ката воркота, на дитину - дрімота.

А - а - а - а.

(Пісня поступово затихає, тихо-тихо веде мову ведуча).

2-а ВЕДУЧА. Ось ця колискова перенесла нас сьогодні у чарівний світ дитинства, адже почалося воно від дотику неньчиної руки, від ніжного маминого співу.

Материнська пісня... Вона приходила до нас кожного вечора, ніжно і лагідно навівала нам поетичні образи. Всю любов і ніжність, бажання бачити своє дитя розумним і щасливим, мати вкладає в невибагливі рядки і простеньку мелодію.

У материнської пісні звучить чарівна мелодія, поезія рідної мови, вслухаючись у яку дитина незабаром скаже своє перше і найкраще слово: "МАМА".

Мабуть всі ви знаєте якісь колискові пісні, то ж давайте, друзі, ще раз згадаємо цей дивосвіт маминих колискових, вслухаємось у неповторні

поетичні образи.

1-й УЧАСНИК.

Ходить сон по долині
В червоненькій жупині,
Кличе мати до дитини:
- Ходи, сонько, в колисоньку.
Приспи мою дитиноньку.
Бодай спало, не плакало.
Бодай росло, не боліло.
Головонька і все тіло -
Отцю й матері на потіху, .
Добрим людям на службу.

1-й ВЕДУЧИЙ. Прослухав пісню і уявив немовлятко, котре плаче в колиці, а мама закликає сонька приспати її дитину. Мати хоче, щоб її дитя росло здоровим на радість батькам.

2-й УЧАСНИК.

Люлі-люлі, мій синочку,
Люлі-люлі, мій синочку,
Справлю тобі колисочку,
Та й повішу на дубочку.
Сонце зійде - обігріє,
Роса впаде та укриє,
Вітрець війне - заколише,
Птах прилетить - заспіває.

3-й УЧАСНИК.

Люлі-люлі, мій синочку,
Зроблю тобі колисочку -
Мальовані брильця,
Срібні колокольця,
Та нову колисоньку

Повішу на калиноньку.

Будуть гулі прилітати

Дитиноньку годувати.

Будуть вітри повівати

Калиноньку колихати.

Колишся, колисонько

Засни моя дитинонька.

(З'являються двоє дітей, переодягнених у Голубів. Голуби діють як люди: будуть годувати немовля, тихенько приколисувати його з двох боків).

ГОЛУБИ

А ти, коте, сірий,

Вимети нам сіни,

А ти білкуватий,

Прибери нам в хаті,

А ти, коте, рудьку,

Та витопи грубку,

А ти, коте, чорний,

Сідай в сірий човен,

Лови рибки повен.

1-а ВЕДУЧА, У колискових піснях є і котик, голуби, ластівочки. Сонько і дрімота діють як люди, що цілком відповідає дитячому первинному сприйманню. Колискові пісні водночас є уроками, які в доступній формі знайомлять дитину з побутовими речами.

Які ж колискові співають в нашій місцевості?

Ходить сон коло вікон,

А дрімота коло плота.

Та й питає сон дрімоту:

- Де ми будем ночувати?

Чи у лузі при березі,

Чи у полі при тополі,

Чи у прибраному дворі,
Де хатинка чепурненька,
Де дитиночка маленька?
- Тут ми будем ночувати,
Дитиноньку колихати.

ПОВІДОМЛЕННЯ ОДНІЄЇ З УЧАСНИЦЬ:

Сьогодні ми не можемо не згадати про Ніну Матвієнко - чудову виконавицю українських народних пісень, в тому числі й колискових. Майже щовечора у радіопередачі "Вечірня колісанка" звучать колискові у її виконанні. У сім'ї Матвієнків 12 дітей. Вже як піросла Ніна, то допомагала мамі виховувати менших. Сама Ніна Матвієнко стверджує: "Усім, що досягла в пісні, завдячую своїй добрій неньці. Це ж вона навчила мене не тільки співати, але й любити нашу прекрасну пісню".

1-а ВЕДУЧА. Прослухаємо колискову у виконанні Н.Матвієнко.

(Записана на магнітофон плівку).

Заспівай мені, мамо моя,
Як бувало колись над колискою.
Руду слухати я,
І стояти в замрії берізкою.

А зараз, дорогі наші юні мами, запрошуємо вас до участі у конкурсі "Моя колискова".

(В цій ситуації доцільно передбачити можливу пасивність учасниць і заздалегідь підготувати з 3-4 мамами різножанрові коротенькі пісні-колискові. Після виконання вручаються сувеніри: за мелодією, за зміст, за своєрідність пісні, за сміливість тощо).

2-а ВЕДУЧА. Колискові пісні, як жанр народної творчості, здавна привертали увагу дослідників і майстрів художнього слова. Багато колискових дійшло до нашого часу завдяки старанням письменників М.Вовчка, Т.Грінченка, Т.Квітки-Основ'яненка. Вперше запис колискової "Ой, ходить сон коло вікон" з'явився у 1838 році. Любила колискові пісні і

Леся Українка. З її голосу записано кілька народних мелодій. Ці записи збереглися і сьогодні, Поетеса сама писала художні тексти, один а яких відома "Колискова":

Місяць янесенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас,
Спи мій малесенький,
Пізній бо час.

Цей текст ліг в основу пісні, яку багато хто з вас чули у виконанні Ніни Матвієнко. (програється запис).

1-а ВЕДУЧА, Захоплювався колисковими і Т.Г.Шевченко. Його колискові пройняті смутком, біллю, бо асоціюються з нещасливим дитинством хлопця з бідної сім'ї.

Ой, люлі, люлі, моя дитино,
Вдень і вночі.
Підеш мій сину по Україні
Та плачучи.
Мене не стане, не йди між люди,
Йди ти в гай.
Гай не питає й бачить не буде,
Там і гуляй.
Найдеш у гаї тую калину,
Та й пригорнись.
Бо я любила, моя дитино,
Її колись.
Як підеш в села, у тії хати,
То не журись.
А як побачиш з дітками матір,
То не дивись.

Скільки тепла вклав у неї Шевченко, як правдиво передав материнську

тривогу матері-кріпачки, її настрій.

2-а ВЕДУЧА. Материнська пісня була тим цілющим джерелом, тим калиновим місточком, які завжди єдали душу не одного письменника з рідним краєм. Високу оцінку дав О.Довженко колисковим. Він відзначав: "Яка мати не співала цих легких, як сон, пісень над колискою дорогих дітей своїх?" І мов би продовження цього - уривок з листа до неньки: "Я дуже щасливий мамо, що ви в мене є, що у вас ясна пам'ять і ви співаєте з внуком "Соловушка". Дай вам бог здоров'я ще проспівати подовше, щоб осталася пам'ять про вас у онуків на все життя".

1-а ВЕДУЧА. Ось ця коротка лаконічна інформація, запропонована вам, свідчить про те, що материнські пісні - це тайники народного досвіду у вихованні дитини. Пісня - душа народу. Ось тому народний досвід а такою наполегливістю показував, що до душі дитини від її народження насамперед найближча пісня. Хто любитиме свою матір, її пісню, той. по-справжньому любитиме свою батьківщину. Найсвятіше почуття для нас оцінюється з маминою піснею:

"Заглядає в шибку казка з сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима".

2-а ВЕДУЧА. Зараз надамо слово нашим мамам. У декого уже попідростали їхні діти. Тож хочеться дізнатися, які пісні звучали біля колиски їхніх діток, а можливо, і взагалі в родині.

(Виступ гості-мами; Вона відзначає, що найбільше любить пісні в яких звучить тривога за долю дітей і тоді, коли вони розлетяться з рідного гнізда. У виконанні мами звучить пісня "Летіла зозуля" та пісня "Стояла береза").

1-а ВЕДУЧА. А тепер згадаймо з вами, які пісні ви знаєте, чи вам подобаються пісні, де співають про стосунки матері і її дітей.

(Називаються різні пісні й авторські, й народні).

Мені здається, що зараз було названо лише деякі пісні. Тому ми допоможемо нашим гостям і молодим мамам згадати інші пісні, в яких йдеться про родинні стосунки чи переживання за долю своїх дітей. А для

цього ми присутніх поділимо на дві групи (команди). Кожній команді пропонується фрагмент пісні. Необхідно відгадати, хто написав цю пісню і її назву, та проспівати ще хоч один куплет пісні. Перемагає та команда, яка відгадає більше пісень і проспівас їх.

(Можна запропонувати такі пісні: О.Злотника на сл. М.Ткача "Чуєш, мамо", П.Майбороди на сл. А.Малишка "Спасибі, мамо, за життя", П.Дворського на сл. М.Бакая "Смерекова хата", А.Пашкевича на сл. В.Симоненка "Виростеш ти, сину" та інші).

І на завершення, як материнський наказ звучить "Мамина пісня":

А без пісні не буває сонця,

А без сонця не буває цвіту,

Хто забуде материну пісню,

Той сліпим блукатиме по світу.